

Силабус
Виробнича практика
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма	«Середня освіта (мова і література (англійська))»
Спеціальність	A4 Середня освіта
Предметна спеціальність	A4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (англійська))
Спеціалізація	A4.021 Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)
Галузь знань	A Освіта
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова

Викладач	Ірина ШКОЛА
Кафедра	іноземних мов і методики викладання
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/ffsk/structure-ffsk/kaf-in-mov/composition-kaf-in-mov/shkola/
Контактний телефон	+380 66 476 01 23
E-mail викладача	ireneshkola@gmail.com
Графік консультацій	вівторок, 11.00-12.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Форма навчання	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
12 / 360 год.	очна (денна)	—	—	360 год.	II семестр – залік
	заочна (дистанційна)	—	—	360 год.	

Семестр: весняний (II семестр)

Тривалість практики: 8 тижнів

Мова навчання: англійська, українська

Ключові слова: англійська мова, зарубіжна література, педагогічна практика, старша школа, методика навчання, наукова діяльність.

Мета курсу: поєднання теоретичного й практичного аспектів педагогічної діяльності в умовах закладів загальної середньої освіти (старша школа, 10–11 класи) та фокусування здобувачів на поглибленні знань, набутих у процесі фахової підготовки до подальшої професійної діяльності. Навчально-методичний аспект передбачає підготовку магістрів до викладання англійської мови та зарубіжної літератури у старших класах ЗЗСО, засвоєння особливостей методики їх викладання з урахуванням вікових особливостей старшокласників; організаційно-виховний аспект – підготовку магістрів до організації виховної роботи з учнями 10–11 класів; науково-дослідницький аспект – формування навичок наукової діяльності через підготовку тез для участі у наукових конференціях або студентських збірниках.

Предметом навчальної дисципліни є освітній процес навчання англійської мови та зарубіжної літератури у старшій школі (10–11 класи) закладів загальної середньої освіти.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність вирішувати складні завдання або проблеми в галузі освіти, що передбачає впровадження інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 6 Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 7 Здатність зберігати і примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу, значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК 8 Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища, працювати на постконфліктних/деокупованих територіях; керувати власним психоемоційним станом у ході освітньої і професійної діяльності; формувати у здобувачів освіти культуру здорового й безпечного способу життя та дотримуватись самому.

ЗК 11 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Фахові компетентності (ФК)

ФК 1 Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

Професійні компетентності (ПК)

ПК 1 Здатність проектувати безпечне освітнє середовище, освітні програми й індивідуальні освітні маршрути учнів з іноземної мови та зарубіжної літератури.

ПК 7 Здатність проектувати форми та методи контролю якості освіти, здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу, обирати та розробляти ефективні види контролюно-вимірювальних матеріалів.

Програмні результати навчання (РН)

РН 12 Знає та дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

РН 13 Демонструє здатність діяти автономно і в команді.

Програмні результати навчання за спеціалізацією (ПРН)

ПРН 6 Взаємодіє зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використовує практичний досвід і мовно-літературний контекст для реалізації цілей освітнього процесу в закладах середньої і вищої освіти.

Зміст курсу:

1. Організаційно-настановний етап (тиждень 1)

Ведення конспекту основних положень настановчої конференції з виробничої практики.

Погодження індивідуального плану роботи практиканта.

Ознайомлення з базою практики (ЗЗСО), структурою школи, педагогічним колективом.

Вивчення розкладу занять у 10–11 класах.

Опрацювання фахової літератури, поданої в силабусі.

2. Методична робота (тижні 2–3)

Ознайомлення з навчальними програмами з англійської мови та зарубіжної літератури для 10–11 класів.

Вивчення календарно-тематичного планування.

Аналіз підручників та навчально-методичного забезпечення для старшої школи.

Ознайомлення з нормативними документами ЗЗСО.

Вивчення особливостей профільного навчання у старшій школі.

3. Спостережувально-аналітична діяльність (тижні 2–4)

Відвідування не менше 10 уроків англійської мови у 10–11 класах.

Відвідування не менше 5 уроків зарубіжної літератури у 10–11 класах.

Спостереження за методами та прийомами роботи вчителів-методистів.

Аналіз особливостей навчально-пізнавальної діяльності старшокласників.

Ведення щоденника практики з детальними записами спостережень.

4. Навчальна діяльність (тижні 3–7)

Англійська мова: розробка 3 планів-конспектів уроків англійської мови для 10–11 класів; проведення 3 пробних уроків англійської мови; розробка плану-конспекту відкритого залікового уроку англійської мови; проведення відкритого залікового уроку з самоаналізом.

Зарубіжна література: розробка 2 планів-конспектів уроків зарубіжної літератури для 10–11 класів; проведення 2 пробних уроків зарубіжної літератури; розробка плану-конспекту

відкритого залікового уроку зарубіжної літератури; проведення відкритого залікового уроку з самоаналізом.

5. Організаційно-виховна робота (тижні 4–7)

Розробка плану-конспекту позакласного заходу з англійської мови для старшокласників.

Розробка плану-конспекту виховного заходу літературного спрямування.

Проведення одного з розроблених заходів.

Участь у роботі класного керівника (за можливості).

6. Науково-дослідницька діяльність (протягом практики)

Визначення теми наукового дослідження в галузі методики навчання англійської мови або зарубіжної літератури.

Збір емпіричного матеріалу для дослідження під час практики.

Аналіз сучасних підходів до навчання іноземних мов у старшій школі.

Підготовка тез для участі у науковій конференції або для публікації у студентському збірнику наукових праць (обсяг 3–5 сторінок).

7. Щоденник практики

Щоденне ведення щоденника з фіксацією: дати, часу та змісту діяльності; спостережень за навчально-виховним процесом; аналізу відвіданих уроків; рефлексії власної педагогічної діяльності; висновків та пропозицій щодо вдосконалення навчального процесу.

8. Звітно-підсумковий етап (тиждень 8)

Підготовка звітної документації.

Оформлення портфоліо практиканта.

Участь у підсумковій конференції з практики.

Складання заліку.

Методи навчання: метод педагогічного спостереження, аналіз навчально-методичної документації, анкетування, тестування учасників освітнього процесу, мозковий штурм, евристична бесіда, дискусія, вивчення педагогічного досвіду, системний підхід до освітнього процесу, кейс-метод та метод проєктів, проблемне навчання, використання ІКТ і цифрових ресурсів як наочний метод.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): від здобувача вищої освіти очікується здатність самостійно планувати, проєктувати та проводити навчальні заняття відповідно до специфіки англійської мови із застосуванням сучасних методик і технологій (зокрема інформаційних) в освітньому процесі, психологічних особливостей учнів, рівня їхніх навчальних досягнень та аналізувати проведені навчальні заняття, позакласні заходи з урахуванням усіх компонентів освітнього процесу та відповідних вимог.

Політика освітньої компоненти ґрунтується на засадах академічної доброчесності, прийнятої в Університеті (https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/akademdobrochesnist_sayt.pdf). Не допускається академічний плагіат, фальсифікація і фабрикація даних, списування; забороняється використання здобувачами освіти додаткових джерел інформації під час оцінювання навчальних результатів (у тому числі засобами електронного зв'язку). Якщо у ході освітньої діяльності здобувач використовує інтернет-ресурси, штучний інтелект або інші джерела інформації, він має про це обов'язково вказувати (наводити відповідні посилання).

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: технічне (комп'ютер, мультимедійний проєктор, екран/інтерактивна дошка); програмне (Microsoft Office: PowerPoint, Word; Moodle; відеоконференції Zoom / Google Meet; Інституційний репозитарій БДПУ); наочність (презентації у форматі PowerPoint).

Система оцінювання та вимоги

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється на основі результатів поточного контролю. Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних під час поточного контролю, і враховується за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль включає: облік відвідування та перебування здобувачів вищої освіти на базах практики; виконання індивідуального плану практики; перевірку документації практики на проміжному та заключному етапі; оцінювання наукової складової (тез); проведення підсумкової конференції; прийняття заліку з виробничої практики.

При оцінюванні враховується звіт про практику, щоденник практики, наукова робота (тези) та характеристика роботи здобувача вищої освіти від бази практики.

Таблиця 1. Розподіл балів за результатами виробничої практики

Види робіт	1-34	35-49	50-57	58-64	65-77	78-89	90-100
	F	FX	E	D	C	B	A
Складання індивідуального плану роботи	2	2	2	3	3	4	4
Систематичне ведення щоденника практики	3	4	5	6	7	8	9
Відвідування та аналіз уроків у 10–11 класах	2	3	4	4	5	5	6
Складання конспектів і проведення пробних уроків англійської мови	3	4	5	5	6	7	8
Складання конспекту і проведення залікового уроку англійської мови	4	5	6	7	8	10	11
Самоаналіз залікового уроку англійської мови	2	3	3	3	4	4	5
Складання конспектів і проведення пробних уроків зарубіжної літератури	2	3	4	4	5	5	6
Складання конспекту і проведення залікового уроку зарубіжної літератури	3	4	5	5	6	7	8
Самоаналіз залікового уроку зарубіжної літератури	1	2	2	3	3	4	4
Розробка та проведення позакласного заходу з англійської мови	2	3	4	4	5	5	6
Розробка та проведення виховного заходу літературного спрямування	2	3	3	4	5	5	6
Наукова робота: підготовка тез для конференції або збірника	3	4	5	6	7	8	9
Наявність психолого-педагогічної характеристики учня/класу	1	2	2	2	3	4	4
Наявність фотоматеріалів (презентації, відео)	1	2	2	2	3	4	4
Звіт-самоаналіз з практики	2	3	3	4	4	5	6
Участь у звітній конференції з практики	1	2	2	2	3	4	4
Разом максимальна кількість набраних балів	34	49	57	64	77	89	100

Таблиця 2. Внутрішня університетська шкала оцінювання

Шкала оцінювання, що використовується в університеті	Шкала оцінювання ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Методичне забезпечення: навчально-методичний комплекс дисципліни.

Рекомендована література:

Основна

1. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. ; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.

2. The Journey from an English Learner to an English Teacher. На шляху до професійної майстерності: від студента до вчителя : навчальний посібник до курсу «Методика навчання англійської мови» перший (бакалаврський) рівень вищої освіти / Калініна Л. В., Щерба Н. С., Прокопчук Н. Р., Кузьменко О. Ю., Григор'єва Т. Ю. ; за ред. Н. С. Щерби. Житомир : Євро-Волинь, 2022. 296 с.

3. Практикум з методики навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх навчальних закладах: англ. мова, нім. мова, франц. мова, ісп. мова : навчальний посібник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. ; за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Ірпінь : Видавець Романенко Л. Л., 2016. 398 с.

4. Harmer J. The Practice of English Language Teaching. 5th ed. Harlow : Pearson Education, 2015. P. 364–378.

5. Council of Europe. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Companion Volume. Strasbourg : Council of Europe Publishing, 2020. 274 p. URL: <https://rm.coe.int/common-european-framework-of-reference-for-languages-learning-teaching/16809ea0d4>

6. Школа І., Салюк Б., Шевченко М. 4 Elements in the ESL/EFL Classroom: a Teacher's Handbook of Activities. 4 елементи на уроці англійської мови: посібник активностей для вчителя. Житомир : Євро-Волинь, 2024. 106 с.

Додаткова

7. Методика викладання англійської мови : навч.-метод. посіб. для студентів вищих навчальних закладів / уклад. І. В. Холод. Умань : Візаві, 2018. 65 с.

8. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах : підручник / кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2002. 328 с.

9. Практикум з методики викладання англійської мови у середніх навчальних закладах : посібник. 2-ге вид., доп. і переробл. / кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2004. 360 с.

10. Вишневський О. І. Методика навчання іноземних мов : навчальний посібник. Київ : Знання, 2011. 206 с.

11. Дмитренко Н., Панченко В., Школа І. Роль рефлексії у процесі педагогічної практики майбутніх учителів англійської мови. Journal of Cross-Cultural Education. 2025. № 5. С. 38–45. DOI: <https://doi.org/10.31652/2786-9083-2025-5-38-45>

12. Дмитренко Н., Панченко В., Гладка О., Школа І., Девіцька А. Застосування прийомів соціально-емоційного навчання у формувальному оцінюванні майбутніх учителів

англійської мови. Молодь і ринок. 2024. № 2 (222). С. 80–85. DOI:
<https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.298742>

13. Дмитренко Н., Панченко В., Гладка О., Школа І., Девіцька А. Вплив соціально-емоційного навчання на результати формувального оцінювання майбутніх учителів англійської мови. Інноваційна педагогіка. 2024. Вип. 72. С. 53–60. DOI:
<https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/72.8>

14. Школа І. В., Салюк Б. А., Смелянська В. В. Візуальна грамотність як компонент предметно-мовного інтегрованого навчання англійської мови. Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя). Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2025. № 1. С. 141–149.

15. Школа І. Доповнена реальність як ефективний інструмент вдосконалення вмінь говоріння на уроках англійської мови. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : збірник наукових праць. Вінниця : Друк плюс, 2024. Вип. 72. С. 38–43. DOI:
<https://doi.org/10.31652/2412-1142-2024-72-38-44>

16. Салюк Б., Школа І. Цифровий сторітелінг у навчанні англійської мови здобувачів вищої освіти. Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Бердянськ : БДПУ, 2022. Вип. 2. С. 375–385.

17. Shkola I. The pedagogy of pixels: integrating meme creation into communicative language teaching. A Person in the Language Space: Historical Heritage, Problems and Development Prospects : Online Book of Proceedings of the 5th International Academic Conference (Zaporizhzhia, April 24–25, 2025). Zaporizhzhia : BSPU, 2025. 215 p.

18. Dmitrenko N., Panchenko V., Hladka O., Shkola I., Devitska A. Social emotional learning in pre-service EFL teachers' formative assessment in crisis times. LLT Journal: A Journal on Language and Language Teaching. 2025. Vol. 28 (1). P. 37–57. DOI:
<https://doi.org/10.24071/llt.v28i1.9837>

19. Dmitrenko N., Panchenko V., Hladka O., Shkola I., Devitska A. Cultivating communication skills in times of crisis: the perceived impact of SEL techniques in formative assessment on the communication competence of pre-service teachers in Ukraine. International Journal of Emotional Education. 2024. Vol. 16 (2). P. 1–5. DOI:
<https://doi.org/10.56300/MAIN4950>

20. Kagan S., High J. Kagan Structures for English Language Learners. ESL Magazine. 2002. July/August. P. 10–12.

21. Wilson J. J. How to Teach Listening. Harlow : Pearson Education Limited, 2008. 192 p.

Інтернет-ресурси

22. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>

23. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-п#Text>

24. Навчальні програми для 10–11 класів закладів загальної середньої освіти (іноземні мови; зарубіжна література: рівень стандарту, профільний рівень) / Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv>